

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การผลิต และบริโภคผักพื้นบ้านของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ มีข้อมูลและผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ และรายได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผักพื้นบ้านของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตผักพื้นบ้านของเกษตรกรเพื่อบริโภคและจำหน่าย

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภคผักพื้นบ้านของเกษตรกร ทั้งที่ปลูกเองและมีใน
ธรรมชาติ

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม

ตอนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการผลิตผักพื้นบ้านของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ และรายได้

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1.1 เพศ

เพศของเกษตรกรตัวแทนครัวเรือนเกษตรกร ในอำเภอแม่แตงส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 63.59 และเพศหญิงจำนวน 75 คนคิดเป็นร้อยละ 36.41 (จากตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	131	63.59
หญิง	75	36.41
รวม	206	100.00

1.2 อายุ

อายุของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในอำเภอแม่แตงส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-50 ปีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 52.43 อายุ 51 ปีขึ้นไปจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 41.26 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 13 คนคิดเป็นร้อยละ 6.31 (จากตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์

อายุ(ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	13	6.31
30 - 50 ปี	108	52.43
51 ปีขึ้นไป	85	41.26
รวม	206	100.00
ค่าสูงสุด 80 ปี	ค่าเฉลี่ย	45.08 ปี
ค่าต่ำสุด 22 ปี	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	10.10

1.3 ระดับการศึกษา

ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ออกเป็น 4 ระดับคือ ไม่ได้เรียนหนังสือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และระดับอุดมศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่จำนวน 169 คนคิดเป็นร้อยละ 82.04 สำเร็จการศึกษาระดับประถม รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 27 คนคิดเป็นร้อยละ 13.11, ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 3.88 และระดับอุดมศึกษาจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.97 (จากตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	8	3.88
ประถม	169	82.04
มัธยมหรือเทียบเท่า	27	13.11
อุดมศึกษา	2	0.97
รวม	206	100.00

1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แบ่งระดับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ 3 ระดับ คือ 2 คนหรือน้อยกว่า 3-5 คน และ 6 คนขึ้นไป

ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คนมีจำนวน 142 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 68.93 , มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 คนหรือน้อยกว่าจำนวน 53 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 25.73 และ มีสมาชิกในครัวเรือน 6 คนขึ้นไปมีจำนวน 11 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 5.34 (จากตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน(ครัวเรือน)	ร้อยละ	
2 คนหรือน้อยกว่า	53	25.73	
3-5 คน	142	68.93	
6 คนขึ้นไป	11	5.34	
รวม	206	100.00	
ค่าต่ำสุด	10 คน	ค่าเฉลี่ย	3.82 คน
ค่าต่ำสุด	1 คน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.12

ระยะทางจากที่พักถึงเมืองเชียงใหม่และลักษณะพื้นที่อาศัยของเกษตรกร

1.5 ระยะทางจากที่พักอาศัยถึงตัวเมืองเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้แบ่งระดับระยะห่างจากบ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่เป็น 4 ระดับ คือ น้อยกว่า 35 กิโลเมตร 35-45 กิโลเมตร 46-55 กิโลเมตร และ มากกว่า 55 กิโลเมตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีระยะห่างจากบ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่ 35-45 กิโลเมตรจำนวน 94 ร้อยละ 45.63 ร้อยละ 25.24 มีระยะห่างมากกว่า 55 กิโลเมตร ร้อยละ 17.96 มีระยะห่าง 46-55 กิโลเมตร ร้อยละ 11.17 มีระยะห่างน้อยกว่า 35 กิโลเมตร (จากตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ระยะทางจากบ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่

ระยะทางจากที่บ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่(กม.)	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
น้อยกว่า 50 กิโลเมตร	119	57.80	
50 หรือมากกว่า 50 กิโลเมตร	87	42.20	
รวม	206	100.00	
ค่าสูงสุด	100.00 กิโลเมตร	ค่าเฉลี่ย	48.76 กิโลเมตร
ค่าต่ำสุด	1.00 กิโลเมตร	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	17.09

1.6 ลักษณะพื้นที่อาศัยของเกษตรกร

ผู้วิจัยได้แบ่งระดับของลักษณะพื้นที่อยู่อาศัยของผู้ให้สัมภาษณ์เป็น 2 ระดับคือ พื้นที่ราบ และพื้นที่สูง

เกษตรกรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ราบ จำนวน 149 คนคิดเป็นร้อยละ 72.33 และอาศัยอยู่พื้นที่สูงจำนวน 57 คนคิดเป็นร้อยละ 27.67 (จากตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ลักษณะพื้นที่อาศัย

ลักษณะพื้นที่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ที่ราบ	149	72.33
ที่สูง	57	27.67
รวม	206	100.00

1.7 รายได้ส่วนใหญ่ของเกษตรกร

1.7.1 รายได้จากพืช

รายได้ส่วนใหญ่ของผู้ให้สัมภาษณ์มาจากการปลูกข้าวจำนวน 83 คนคิดเป็นร้อยละ 28.52 รายได้ที่เกิดขึ้นเฉลี่ยรายละ 2,265 บาท รองลงมาคือการปลูกลำไยจำนวน 52 คนคิดเป็นร้อยละ 17.87 รายได้ที่เกิดขึ้นเฉลี่ยรายละ 11,430 บาท ถัดมาคือข้าวโพดจำนวน 50 คนคิดเป็นร้อยละ 17.18 เมี่ยง(ชา)จำนวน 33 คนคิดเป็นร้อยละ 11.34 ส้มเขียวหวานจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 3.79 รายได้จากพืชที่เหลืออื่น ๆ คือข้าวโพดหวาน-ลิ้นจี่-ถั่วเหลือง-ฮ้อย-พริก-ยาสูบ-ชา-บวบ-ฟักทอง-ถั่วลิสง-ถั่วฝักยาว-แคروت-คะไค้-ข้าวสาลี-ข้าวโพด-จิง-ถั่วดำ-กาแฟ-ฝรั่ง-มะเขือ-มะเขือม่วง-มะพร้าว-มะม่วง-ไม้สัก-ไร่นาสวนผสม-ส้มโอ-ผักกาด เกิดขึ้นไม่ถึงร้อยละ 3 ต่อพืชหนึ่งชนิด (จากตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 รายได้ส่วนใหญ่ของเกษตรกรที่มาจากพืช

พืช	จำนวน(คน)	รายได้ที่เกิดขึ้นต่อคน(บาท)
ข้าว	83	2,265.00
ลำไย	52	11,430.00
ข้าวโพด	50	4,666.65
เมี่ยง(ชา)	33	4,725.00
ส้มเขียวหวาน	11	6,444.00

1.7.2 รายได้จากสัตว์

รายได้ส่วนใหญ่จากสัตว์ของผู้ให้สัมภาษณ์เกิดจากสุกรมากที่สุดได้เฉลี่ยที่เกิดขึ้นต่อคนคือ 201,600 บาท/คน/ปี ถัดมาคือวัวมีรายได้ที่เกิดขึ้น 117,000 บาท/คน/ปี รายได้เฉลี่ยที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์ 7,010.15 บาท/คน/ปี (จากตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 รายได้ส่วนใหญ่ของเกษตรกรที่มาจากสัตว์

ประเภท	จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(คน)	รายได้ที่เกิดขึ้นต่อคนต่อปี(บาท)
หมู	4	201,600.00
วัว	5	117,000.00
เป็ด	1	1,500.00
ปลา	4	42,000.00
ไก่	38	2,427.75

1.7.3 รายได้นอกการเกษตร

รายได้เฉลี่ยมากที่สุด 262,500 บาท/ปี คือรับเหมาก่อสร้าง ถัดมาคือรายได้เฉลี่ย 200,000 บาท/ปี ถัดคือรับจ้างรายได้เฉลี่ยต่อคน 37,400.99 บาท/ปี รายได้เฉลี่ยรวมทั้งหมด 43,251.88 บาท/ปี (จากตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 รายได้นอกการเกษตรของเกษตรกร

อาชีพ	จำนวน(คน)	รายได้เฉลี่ยต่อปี(บาท)
ค้าขาย	24	27,875.00
รับจ้าง	101	37,400.99
รับราชการ	1	200,000.00
รับเหมาก่อสร้าง	4	262,500.00
โรงสีข้าว	1	20,000.00
หัตถกรรมจักสาน	1	6,000.00
อุตสาหกรรมในครัวเรือน	1	30,000.00
รวม	133	43,251.88

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผักพื้นบ้านของเกษตรกร

1. ความหมายของผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถให้คำนิยามที่ถูกต้อง จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 83.01 และให้คำนิยามถูกต้องจำนวน 35 คนคิดเป็นร้อยละ 16.99 (จากตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 การทราบนิยามและความหมายของผักพื้นบ้านของเกษตรกร

นิยามผัก-ผักพื้นบ้านคือ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้คำนิยามถูกต้อง	35	16.99
ให้คำนิยามไม่ถูกต้อง	171	83.01
รวม	206	100.00

2. การรู้จักประโยชน์ของผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากผักพื้นบ้านคือ การรับประทาน จำนวน 177 คนคิดเป็นร้อยละ 82.92 บอกประโยชน์ว่าใช้เป็นยาได้ จำนวน 69 คนคิดเป็นร้อยละ 33.50 บอกประโยชน์ว่านำไปขายจำนวน 23 คนคิดเป็น ร้อยละ 11.17 บอกประโยชน์ว่าเป็นยารักษาแมลงจำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.98 และบอกประโยชน์ด้านอาหารสัตว์ จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.49 (จากตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การบอกประโยชน์ของผักพื้นบ้านของเกษตรกร

ประโยชน์ที่เกษตรกรทราบ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รับประทาน	177	85.92
ยา	69	33.50
ขาย	23	11.17
ยารักษาแมลง	2	0.98
อาหารสัตว์	1	0.49

*หมายเหตุ เกษตรกรตอบคำถามนี้ได้มากกว่า 1 ข้อ

3. ผักที่ขึ้นอยู่บริเวณบ้าน

เกษตรกรตอบชื่อผักพื้นบ้านที่อยู่ในบริเวณบ้านตนเองตามลำดับความสำคัญหรือตามลำดับที่คิดชื่อได้ 5 อันดับ โดยข้อนี้เกษตรกรตอบได้หลายครั้ง มากที่สุด 5 ครั้ง โดยผักอันดับแรกที่มีความถี่มากที่สุดคือ ตำลึง จำนวน 128 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 15.08 ะอมจำนวน 100 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 11.78

ข่าจำนวน 64 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 7.54 ตะไคร้จำนวน 63 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 7.42 มะเขือพวงจำนวน 41 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 4.83 ขะพลูจำนวน 40 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 3.06 ขมิ้นจำนวน 37 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 4.36 เหยียงดาจำนวน 32 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 3.77 หนามจำนวน 28 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 3.30 และผักอื่นๆ*จำนวน 316 ครั้งคิดเป็น ร้อยละ 38.86 (จากตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ผักพื้นบ้านที่เป็นอาหารและมืออยู่ในบริเวณบ้าน

ชื่อผักพื้นบ้าน	จำนวนครั้งในตอบชื่อผัก	ร้อยละ
คำลิ่ง	128	15.08
ชะอม	100	11.78
ข่า	64	7.54
ตะไคร้	63	7.42
มะเขือพวง	41	4.83
ชะพลู	40	3.06
ขมิ้น	37	4.36
เหยียงดา	32	3.77
หนาม	28	3.30
อื่นๆ*	316	38.86

หมายเหตุ ข้อนี้เกษตรกรตอบได้มากกว่า 1 ครั้ง

ผักอื่นๆ กูด-ขม-ตำ-จิง-ปิ้งตูน-กระถิน-ไผ่-สระระแห่น-กระเพรา-มะระขึ้นก-โกถ่น-ขุ่น-โหระพา-ปลี-แซ่ว-มะกรูด-เล็บครุฑ-ห้วนหมู-มะระหวาน-หวาน-ปลีกล้วย-พริกขึ้นก-ดอกแค-โกสน-มะแขว่น-ฟักทอง-มะยม-มะนาว-มะเขือเครือ-มะเขือแจ้-หน่อไม้-ค้อนก้อม-ชี้เหล็ก-ถั่วปลี-จันทร์-ถั่วพู-บอน-บัวบก-คาวตอง-ฟักเขียว-กระชาย-แปม-ย่านาง-ส้มป่อย-หางหอย-หน่อไม้-ขย-สะแล-เสล็ดพังพร-จี่ขวง-โสน-หยวกกล้วย-ห้าง-โก-กีก-กล้วยน้ำว้า-เห็ด-เหือด-หอมด่วน-ตะไคร้-นม-เผ็ด-ผักทอง-เตย-ไฟ-มะม่วงแก้ว-ดอกหมากผู้-มะกอก-มะขามป้อม

4. ผักที่เกษตรกรรู้จักว่าเป็นยา

เกษตรกรส่วนมากทราบว่าผักพื้นบ้านเป็นยาหลายประเภทรวมแล้วกว่า 22 ประเภทที่อยู่ในบริเวณบ้านของเกษตรกร แต่เกษตรกรไม่ทราบว่าผักเหล่านั้นมีประโยชน์อย่างไร ผักที่เกษตรกรทราบประโยชน์มีเพียง 8 อาการของโรคที่เกษตรกรเป็น คือ หาระบาย รักษาเอดส์ แก้วหัวดี เจริญ

อาหาร แก้วข้าวใน กลากเกลื่อน ชูกำลัง ให้น้ำนมมาก แต่ก็ยังเป็นเพียงความเชื่อเท่านั้นเพราะผักบางอย่างยังไม่มีการวิจัยใครรองรับความเชื่อเหล่านั้น เช่น กินมะเขือแจ้แล้วทำให้เกิดกำลัง(จากตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ผักพื้นบ้านที่เป็นยาที่อยู่ในบริเวณบ้านของเกษตรกรและการใช้ประโยชน์จากผักเหล่านั้นของเกษตรกร

ผักที่บ้านยา	แก้กลากเกลื่อน	ชูกำลัง	ทำให้มีน้ำนมมาก	ยาระบาย	รักษาเอตส์	เจริญอาหาร	แก้วข้าวใน	แก้หวัด	ไม่ทราบสรรพคุณ	รวม
ข่า	1	-	-	-	-	-	-	-	93	94
ตะไคร้ขมิ้น	-	-	-	-	-	1	-	-	92	93
ขิง	-	-	-	-	-	-	-	-	90	90
กระเพรา	-	-	-	-	-	-	-	1	39	39
บัวบก	-	-	-	-	-	-	2	-	17	18
ไพล	-	-	-	-	-	-	-	-	13	15
ขี้เหล็ก	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
ตำลึง	-	-	-	1	-	-	-	-	4	4
ฟ้าทะลายโจร	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3
กระชาย	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
กระถิน	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
ขี้หูด	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
จ๊กข่าน	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
ฐิ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
คึปลี	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
มะระขี้นก	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ตะไคร้หอม	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
บอระเพ็ด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
ปลี	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
พญาขอ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
พริก	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
มะเขือแจ้	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
ขี้ฝรั่ง	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1

หมายเหตุ ข้อมูลเกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 ครั้ง

5. ผักที่เกษตรกรรู้จักในความเชื่อและประเพณี

ผักพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อที่ชาวบ้านรู้จักมีอยู่ 6 ประเภทคือ ขนุน ขี้เหล็ก ปลี ขอ ห้วนหมู ปูเลย แต่ที่ทราบความหมายที่แท้จริงมีเพียง 3 ประเภท คือ ขนุน ขี้เหล็ก และหัวปลี กล่าวคือ ขนุนจะให้เคล็ดว่าคนจะเกื้อหนุน ขี้เหล็กจะเป็นยารักษาโรค และหัวปลี จะให้น้ำนมมากสำหรับมารดาที่คลอดบุตรใหม่ และผู้ที่ทราบว่าผักพื้นบ้านใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับประเพณีเป็นอัตราส่วนไม่ถึงครึ่งของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (จากตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ผักพื้นบ้านที่อยู่ในความเชื่อและประเพณีที่สืบกันมา

ผักที่บ้านประเพณี	ยารักษาโรค	ความเชื่อทาง ประเพณี	ไม่ทราบสรรพคุณ	รวม
ขนุน	-	1	79	79
ขี้เหล็ก	1	-	37	38
ปลีกล้วย	-	-	9	9
ปูเลย	-	-	1	1
ขอ	-	-	1	1
หัวปลี	1	-	-	1
ห้วนหมู	-	-	18	18

6. ความรู้เกี่ยวกับชนิดของผักพื้นบ้านที่อยู่ในท้องถิ่น

เกษตรกรส่วนใหญ่คาดคะเนว่าในท้องถิ่นของตนเองจะมีผักพื้นบ้านจำนวน 10-30 ชนิด จำนวน 102 คนคิดเป็นร้อยละ 49.51 ถัดมาคาดว่าในท้องถิ่นของตนมีผักพื้นบ้านน้อยกว่า 10 ชนิด จำนวน 72 คนคิดเป็นร้อยละ 34.95 และคาดว่าในท้องถิ่นของตนมีผักพื้นบ้านมากกว่า 30 ชนิด จำนวน 32 คนคิดเป็นร้อยละ 15.53 (จากตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ความรู้เกี่ยวกับปริมาณชนิดของผักที่อยู่ในท้องถิ่นว่ามีกี่ชนิดของเกษตรกร

การคาดคะเน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ชนิด	72	34.95
10-30 ชนิด	102	49.51
มากกว่า 30 ชนิด	32	15.53
รวม	206	100.00

ค่าสูงสุด 100 ชนิด ค่าเฉลี่ย 21.35 ชนิด
 ค่าต่ำสุด 3 ชนิด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15.61

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การผลิตผักพื้นบ้านของเกษตรกรเพื่อบริโภคและจำหน่าย

1. การผลิตผักพื้นบ้านของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกผักพื้นบ้านจำนวน 159 คนคิดเป็นร้อยละ 77.18 และ เกษตรกรที่ปลูกผักพื้นบ้าน จำนวน 47 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.82 (จากตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 การผลิตผักพื้นบ้านของเกษตรกร

การปลูกผักพื้นบ้าน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ปลูก	159	77.18
ไม่ปลูก	47	22.82
รวม	206	100.00

2. วัตถุประสงค์ของการผลิต

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกเพื่อบริโภคอย่างเดียว จำนวนจำนวน 129 คนคิดเป็น ร้อยละ 62.62 เกษตรกรจำนวน เกษตรกรที่ปลูกเพื่อบริโภคและจำหน่าย จำนวน 28 คนคิดเป็นร้อยละ 17.62 และ ปลูกเพื่อจำหน่ายอย่างเดียวจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 1.25 (จากตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ลักษณะของการผลิตผักพื้นบ้านของเกษตรกร

วัตถุประสงค์ทางการตลาด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จำหน่ายอย่างเดียว	2	1.25
บริโภคและจำหน่าย	28	17.62
บริโภคอย่างเดียว	129	81.13
รวม	159	100.00

3. ผักพื้นบ้านที่เกษตรกรปลูก

เกษตรกรตอบชื่อผักพื้นบ้านที่ที่เกษตรกรตั้งใจปลูกตามลำดับความสำคัญหรือตามลำดับที่คิดชื่อได้ 5 อันดับ โดยชื่อนี้เกษตรกรตอบได้หลายครั้ง มากที่สุด 5 ครั้ง โดยผักอันดับแรกที่มีความถี่มากที่สุดคือ ข่า จำนวน 124 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.89 จำนวนต้นเฉลี่ยต่อคน 4.48 ต้นตะไคร้จำนวน 114 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.53 จำนวนต้นเฉลี่ยต่อคน 41.03 ต้นขมิ้นจำนวน 97 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.22 จำนวนต้นเฉลี่ยต่อคน 4.08 ต้นชะอมจำนวน 82 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.17 จำนวนต้นเฉลี่ยต่อคน 5.73 ต้นตำลึงจำนวน 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.63 จำนวนต้นเฉลี่ยต่อคน 3.37 ต้นขิงจำนวน 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.54 จำนวนต้นเฉลี่ยต่อคน 8.01 ต้นผักอื่นๆ*จำนวน 235 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.02 (จากตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ผักพื้นบ้านที่เกษตรกรตั้งใจปลูก

ชื่อผัก	ความถี่ที่เกษตรกรตอบ(ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวนต้นเฉลี่ยต่อคน
ข่า	124	16.89	4.48
ตะไคร้	114	15.53	41.03
ขมิ้น	97	13.22	4.08
ชะอม	82	11.17	5.73
ตำลึง	56	7.63	3.37
ขิง	26	3.54	8.01
อื่นๆ*	235	32.02	-

หมายเหตุ ชื่อนี้เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 ครั้ง

ผักอื่นๆ กระเพรา-ชะพลู-โหระพา-เชียงดา-สะระแหน่-ไผ่-มะกรูด-มะเขือพวง-เล็บครุฑ-ขนุน-ไพโร-พริก-ตูน-กระถิน-มะเขือแจ้-แซ่ว-แปม-สะแล-มะนาว-กระชาย-ถั่วแปบ-โกถ่น-หมากผู้-เหือด-ผัก

เขียว-พืคทอง-หัวน-ปังคาวตอง-ค้อนอม-หน่อไม้-หนาม-ข่านาง-ขมื่นจัน-มะระขี้นก-หวานบ้าน-ขมื่น-ขอมมะม่วงแก้ว-มะระ-มะขม-เขี้ยว-คิปลี-มะกอก-มะกรูด-แดงร้าน-ถั่วพู-พริกขี้นก-จักข่าน

4. พื้นที่ที่เกษตรกรใช้ปลูกผักพื้นบ้าน

4.1 พื้นที่สวน

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกไม่ปลูกผักพื้นบ้านในพื้นที่สวน คือมากถึง 184 คนคิดเป็นร้อยละ 89.32 ถัดมาปลูกในสวนพื้นที่ 101-500 ตารางเมตรจำนวน 11 คนคิดเป็น ร้อยละ 5.34 ปลูกในสวนพื้นที่ 10-100 ตารางเมตร จำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 4.37 และปลูกในพื้นที่สวน 501 ตารางเมตรขึ้นไป และน้อยกว่า 10 ตารางเมตรจำนวน 1 คนคิดเป็น ร้อยละ 0.49 (จากตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 พื้นที่สวนที่เกษตรกรปลูกผักพื้นบ้าน

พื้นที่สวน(ตารางเมตร)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ตรม	1	0.49
10 - 100 ตรม	9	4.37
101 - 500 ตรม	11	5.34
501 ตรม ขึ้นไป	1	0.49
ไม่ปลูกในพื้นที่สวน	184	89.32
รวม	206	100.00
สูงสุด 3200 ตารางเมตร	ค่าเฉลี่ย	300.95 ตารางเมตร
ต่ำสุด 6 ตารางเมตร	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	658.43

4.2 พื้นที่ป่า

เกษตรกรที่ปลูกในพื้นที่ป่ามีเพียง 2 รายเท่านั้นคือ 50 ตารางเมตร และ 800 ตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.49 เกษตรกรที่ไม่ปลูกผักพื้นบ้านในป่า จำนวน 204 คนคิดเป็น 99.03 (จากตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 พื้นที่ป่าที่เกษตรกรใช้ปลูกผักพื้นบ้าน

พื้นที่ป่า(ตารางเมตร)	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
50	1	0.49	
800	1	0.49	
ไม่ปลูกในพื้นที่ป่า	204	99.03	
รวม	206	100.00	
สูงสุด	800.00	ค่าเฉลี่ย	425.00
ต่ำสุด	50.00	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	530.330

4.3พื้นที่ อาศัย

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกผักพื้นบ้านในที่อาศัยคิดเป็นพื้นที่ 10-100 ตารางเมตร จำนวน 104 คนคิดเป็นร้อยละ 50.48 ถัดมาคือปลูกในพื้นที่น้อยกว่า 10 ตารางเมตรจำนวน 22 คนคิดเป็นร้อยละ 10.67 เกษตรกรปลูกในพื้นที่ 501 ตารางเมตรขึ้นไปมี 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.34 และ ปลูกในพื้นที่ 101-500 ตารางเมตรจำนวน 9 คิดเป็นร้อยละ 4.36 (จากตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 การปลูกผักพื้นบ้านในที่อยู่อาศัย

พื้นที่อาศัย(ตารางเมตร)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ตรม	22	10.67
10 - 100 ตรม	104	50.48
101 - 500 ตรม	9	4.36
501 ตรม ขึ้นไป	13	6.34
ไม่ปลูกในพื้นที่อาศัย	58	28.15
รวม	206	100.00

สูงสุด	800.00 ตารางเมตร	ค่าเฉลี่ย	43.07 ตารางเมตร
ต่ำสุด	4.00 ตารางเมตร	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	101.74

5. เมล็ดหรือกิ่งพันธุ์ ที่ใช้การผลิตผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่เมล็ดพันธุ์เป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 71.84 รองลงมาได้รับเมล็ดพันธุ์จากการบริจาค หรือมีผู้ให้เปล่าคิดเป็นร้อยละ 36.41 ได้เมล็ดพันธุ์จากการซื้อ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.43 และได้มาจากกรมส่งเสริมการเกษตรนำมาแจกให้จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.97 (จากตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 การได้มาซึ่งเมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้านของเกษตรกร

ได้เมล็ดพันธุ์มาจาก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ของตนเอง	148	71.84
บริจาค	75	36.41
ซื้อ	5	2.43
กรมส่งเสริมฯแจก	2	0.97

หมายเหตุ ข้อนี้เกษตรกรตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

6. การใช้สารเคมีในการผลิตผักพื้นบ้าน

6.1 การใช้สารเคมีในการผลิตผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ใช้สารเคมีการผลิต จำนวน 171 คนคิดเป็นร้อยละ 83.99 และใช้สารเคมีในการผลิตผักพื้นบ้าน จำนวน 35 คนคิดเป็นร้อยละ 16.99 (จากตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 การใช้สารเคมีของเกษตรกร

ใช้สารเคมี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ใช้	35	16.99
ไม่ใช้	171	83.01
รวม	206	100.00

6.2 ลักษณะประเภทของสารเคมีที่ใช้

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ใช้สารเคมีในการผลิตผักพื้นบ้านจำนวน 154 คนคิดเป็นร้อยละ 74.75 รองลงมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการผลิตจำนวน 33 คนคิดเป็นร้อยละ 16.02 ใช้ยาฆ่าแมลงจำนวน 18 คน ร้อยละ 8.74 และสมุนไพรฆ่าแมลงจำนวน 1 ร้อยละ 0.49 (จากตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 การแยกประเภทการใช้สารเคมีของเกษตรกร

ประเภทสารเคมี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ใช้	155	75.24
ปุ๋ยเคมี	33	16.02
ยาฆ่าแมลง	18	8.74
รวม	206	100.00

7. การดูแลเอาใจใส่ผักพื้นบ้าน

7.1 การรดน้ำผักพื้นบ้านที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ

ส่วนใหญ่เกษตรกรจะไม่รดน้ำผักพื้นบ้านจำนวน 111 คนคิดเป็นร้อยละ 53.88 รดน้ำ 1-8 ครั้งต่อเดือนจำนวน 62 คนคิดเป็นร้อยละ 30.09 รดน้ำมากกว่าหรือเท่ากับ 18 ครั้งต่อเดือนจำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 9.22 จะปี และรดน้ำ 9-17 ครั้งต่อเดือนจำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 6.79 (จากตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 การรดน้ำผักพื้นบ้านที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

การให้น้ำ(ครั้งต่อเดือน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 – 8 ครั้งต่อเดือน	62	30.09
9 – 17 ครั้งต่อเดือน	14	6.79
มากกว่า 17 ครั้งต่อเดือน	19	9.22
ไม่รดน้ำเลย	111	53.88
รวม	206	100.00

7.2 การพ่นยาฆ่าหญ้า หรือยาฆ่าแมลงผักพื้นบ้านที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ

เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่พ่นยาฆ่าแมลงหรือยาฆ่าหญ้าคือมีจำนวน 187 คนคิดเป็นร้อยละ 90.77 ถัดมาจะเป็นการพ่นยาให้ผัก 2 ครั้งต่อปีจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 5.33 พ่นยา 4 ครั้งต่อปีจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 1.94 และพ่นยา 1 ครั้ง และ 12 ครั้งต่อปี จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.97 (จากตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 การพ่นยาผักพื้นบ้านที่มีอยู่ในธรรมชาติ

พ่นยาธรรมชาติ(ครั้งต่อปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	2	0.97
2	11	5.33
4	4	1.94
12	2	0.97
ไม่พ่นยา	187	90.77
รวม	206	100.00

7.3 การใส่ปุ๋ยของเกษตรกรให้กับผักพื้นบ้านที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ

เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่ใส่ปุ๋ยมีจำนวน 179 คนคิดเป็นร้อยละ 86.89 รองลงมาใส่ปุ๋ย 24 ครั้งต่อปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.82 ใส่ปุ๋ย 12 ครั้งต่อปีจำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 4.36 ใส่ปุ๋ย 30 ครั้งต่อปีจำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 1.49 ใส่ปุ๋ยความถี่ 1 2 และ 4 ครั้งต่อปี ความถี่ละ 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.48 (จากตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 การใส่ปุ๋ยให้ผักพื้นบ้านที่เกิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติของเกษตรกร

ใส่ปุ๋ยเคมี(ครั้ง/ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	1	0.48
2	1	0.48
4	1	0.48
12	9	4.36
24	12	5.82
30	3	1.49
ไม่ใส่	179	86.89
รวม	206	100.00

8. แรงงานที่ใช้ในการผลิตผักพื้นบ้าน

8.1 แรงงานในครัวเรือนที่ใช้ในการผลิตผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือนในการผลิตผักพื้นบ้านคือจำนวน 1 คนมี 149 คน คิดเป็นร้อยละ 72.33 ใช้แรงงานครัวเรือนในการดูแลผักพื้นบ้าน 1 คน มีจำนวน 76 คนคิดเป็น ร้อยละ 36.89 ใช้แรงงานครัวเรือนในการดูแลผักพื้นบ้าน 2 คน มีจำนวน 8 คนคิดเป็น ร้อยละ 3.88 ใช้แรงงานครัวเรือนในการดูแลผักพื้นบ้าน 3 คน มีจำนวน 2 คนคิดเป็น ร้อยละ 0.97 (จากตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 แรงงานครัวเรือนที่ใช้ดูแลเอาใจใส่ผักพื้นบ้าน

จำนวน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	149	72.33
2	8	3.88
3	2	0.97
ไม่ใช้แรงงานครัวเรือน	47	22.82
รวม	206	100.00

8.2 การจ้างแรงงานจากนอกครัวเรือนเพื่อทำการผลิตผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่จ้างแรงงานผลิตผักพื้นบ้านจำนวน 201 คนคิดเป็น ร้อยละ 97.57 จ้างแรงงาน 1 คน จำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 1.45 จ้างแรงงานความถี่ 1 และ 2 คน ความถี่ละ 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.49 (จากตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 การจ้างแรงงานในการผลิตผักพื้นบ้านเพื่อจำหน่าย

จ้างแรงงาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	3	1.45
2	1	0.49
3	1	0.49
ไม่จ้างแรงงาน	201	97.57
รวม	206	100.00

8.3 กิจกรรมต่างๆในการผลิตผักพื้นบ้าน

กิจกรรมที่ใช้เวลาเฉลี่ยชั่วโมงต่อคนมากที่สุด คือการพรวนดินมีเกษตรกรที่ทำกิจกรรมนี้คิดเป็นเวลาเฉลี่ยทั้งปี 14.58 ชั่วโมง รองลงมาคือกำจัดวัชพืชมีเกษตรกรที่ทำกิจกรรมนี้คิดเป็นเวลาเฉลี่ยทั้งปี 13.50 ชั่วโมง กิจกรรมการรดน้ำมีเกษตรกรที่ทำกิจกรรมนี้คิดเป็นเวลาเฉลี่ยทั้งปี 45.00 ชั่วโมง กิจกรรมการปลูกมีเกษตรกรที่ทำกิจกรรมนี้คิดเป็นเวลาเฉลี่ยทั้งปี 2.93 ชั่วโมง กิจกรรมการใส่ปุ๋ย มีเกษตรกรที่ทำกิจกรรมนี้คิดเป็นเวลาเฉลี่ยทั้งปี 2.24 ชั่วโมง กิจกรรมการพ่นยา สมุนไพรเพื่อฆ่าแมลง มีเกษตรกรที่ทำกิจกรรมนี้คิดเป็นเวลาเฉลี่ยทั้งปี 2.00 ชั่วโมง กิจกรรมการพ่นยา สารเคมีเพื่อฆ่าแมลง มีเกษตรกรที่ทำกิจกรรมนี้คิดเป็นเวลาเฉลี่ยทั้งปี 1.70 ชั่วโมง และ กิจกรรมการเตรียมแปลงปลูกมีเกษตรกรที่ทำกิจกรรมนี้คิดเป็นเวลาเฉลี่ยทั้งปี 1.00 ชั่วโมง (จากตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 กิจกรรมที่ในการผลิตผักพื้นบ้านของครัวเรือนคิดเป็นชั่วโมงต่อปี

กิจกรรม	เฉลี่ยชั่วโมงในแต่ละกิจกรรม
เตรียมแปลงปลูก	1.00
ปลูก	2.93
พรวนดิน	14.58
รดน้ำ	45.00
ใส่ปุ๋ย	2.24
กำจัดวัชพืช	13.50
พ่นยา สารเคมี	1.70
พ่นยา สมุนไพร	2.00

9. การตลาดของผักพื้นบ้าน

9.1 ลักษณะช่องทางการตลาดผักพื้นบ้าน

มีเกษตรกรจำนวน 30 คนที่จำหน่ายผักพื้นบ้าน โดยที่ เกษตรกรจำนวน 25 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 12.14 จะจำหน่ายถึงลูกค้าโดยตรง และเกษตรกรจำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 2.43 จะจำหน่ายโดยผ่านพ่อค้าคนกลาง (จากตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ลักษณะช่องทางตลาดของผักพื้นบ้านที่เกษตรกรผลิต

จำหน่ายโดย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ถึงลูกค้าโดยตรง	25	83.33
ผ่านพ่อค้าคนกลาง	5	2.43
รวม	30	100.00

9.2 สถานที่จำหน่ายผักพื้นบ้านของเกษตรกร

เกษตรกรจะนำผักพื้นบ้านไปขายที่ตลาดจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.71 รองลงมาเกษตรกรจำหน่ายไปรษณีย์และขายอยู่ที่หน้าบ้านของตนเอง อย่างละ 5 คนคิดเป็นร้อยละ 2.43 และเกษตรกรที่ไม่จำหน่ายผักพื้นบ้าน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 85.44 (จากตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 สถานที่จำหน่ายผักพื้นบ้านที่เกษตรกรผลิต

สถานที่จำหน่าย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่จำหน่าย	176	85.44
ตลาด	20	9.71
รษณีย์	5	2.43
หน้าบ้าน	5	2.43
รวม	206	100.00

9.3 การตั้งราคาขายผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้ตั้งราคาขายผักพื้นบ้านด้วยตนเองคือ มีจำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 63.33 ตั้งราคาขายตามราคาตลาดจำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 23.33 และเกษตรกรที่ขายผักแล้วคิดราคาผักตามแต่ลูกค้าจะให้ มีจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 13.34 (จากตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 การตั้งราคาขายผักพื้นบ้านของเกษตรกร

ตั้งราคา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ตั้งเอง	19	63.33
ตามตลาด	7	23.33
ตามลูกค้า	4	13.34
รวม	30	100.00

9.4 การจำหน่ายผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถจำหน่ายผักได้หมดในแต่ละครั้งมีจำนวน 28 คนคิดเป็น ร้อยละ 93.34 และเกษตรกรที่ไม่สามารถจำหน่ายผักพื้นบ้านได้หมดในแต่ละครั้งมีจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 6.66 (จากตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 การจำหน่ายผักพื้นบ้านของเกษตรกร

หมดหรือไม่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่หมด	2	6.66
หมด	28	93.34
รวม	30	100.00

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การบริโภคผักพื้นบ้านของเกษตรกร ทั้งที่ปลูกเองและมีในธรรมชาติ

1. ความชอบบริโภคผักพื้นบ้านของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่จะบริโภคผักพื้นบ้านมีจำนวน 199 คนคิดเป็นร้อยละ 96.60 และมีเพียง 7 คนคิดเป็นร้อยละ 3.40 ไม่บริโภคผักพื้นบ้าน (จากตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 การบริโภคผักพื้นบ้านของเกษตรกร

บริโภคหรือไม่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชอบบริโภค	199	96.60
ไม่บริโภค	7	3.40
รวม	206	100.00

2. ความนิยมผักบริโภคต่างๆ ของเกษตรกรและความถี่ในการบริโภค

2.1 ความนิยมบริโภค

เกษตรกรส่วนใหญ่จำนวน จะบริโภคผักมี 122 คนคิดเป็นร้อยละ 14.43 ตำลึง 6.18 ครั้ง/เดือน รองลงมาคือ ชะอมจำนวน 94 คนคิดเป็นร้อยละ 12.12 รับประทานเฉลี่ย 4.15 ครั้งต่อเดือน สำหรับผักที่เป็นเครื่องปรุงมีจำนวน 52 คน ตะไคร้จำนวน 50 คน คิดเป็น ร้อยละ 6.71 และ 6.44 รับประทานเฉลี่ย 4.80 และ 10.32 ต่อเดือนตามลำดับ สำหรับผักอื่นๆ ที่ไม่ปรากฏในตาราง รับประทานไม่ถึงร้อยละ 3 คือ มะเขือพวง-ปึง-หนาม-ชิง-แวน-ขม-ไผ่-หน่อไม้-ขม-แซ้ว-มะกรูด-สาระแหน่-กระถิน-ตุน-พริก-คาวตอง-ปลี-หวานบ้าน-กระเพรา-ตำ-มะเขือแจ้-โหระพา-ผักเขียว-หัวหนมู-ซี-บัวบก-ก้านก้อม-มะระขึ้นก-ผักทอง-แปม-เหือด-มะแขว่น-หมากผู้-เล็บครุฑ-สะแล-เห็ด-หอยกกล้วย-มะนาว-บอน-ถั่วปลี-ดอกแค-โกสน-จุ่มป่า-ซีฝรั่ง-ถั่วแปบ-ตำ-ดอกครั้ง-ส้มสุข-หัวปลี-กระเทียม-พ้อคำดีเมียบ-กระชาย-ขอมันเทศ-ปู้ย่า-พญาขอ-มะขาม-มะขามเปียก-ซีเหล็ก-ผักกูด-ใบมะขาม-มะขม-มะละกอ-ถั่วพู-ขอ-ขอมะขม-ขอดอกบ่วงแก้ว-มะเขือ (จากตารางที่ 36)

All rights reserved

ตารางที่ 36 ความนิยมการบริโภคผักของเกษตรกร

ประเภทผัก	จำนวน(คน)	จำนวนครั้งต่อเดือน	ลำดับความนิยม
ตำลึง	112	6.18	1
ชะอม	94	4.51	2
ข่า	52	4.80	3
ตะไคร้	50	10.32	4
ชะพลู	47	2.87	5
ขมิ้น	41	3.34	6
กุศ	26	2.84	7
เซียงดา	26	2.88	8
อื่นๆ	328	5.26	-

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถตอบชื่อผักได้มากกว่า 1 ประเภท

อื่นๆมะเขือพวง-ปึง-หนาม-จิง-แวน-ขม-ไผ่-หน่อไม้-ขุ่น-แซ้ว-มะกรูด-สาระแหน่-กระถิน-ตูน-พริก-คาวตอง-ปลี-หวานบ้าน-กระเพรา-ตำ-มะเขือแจ้-โหระพา-ผักเขียว-หัวหนมู-ชี-บัวบก-ค้อนก้อม-มะระจั่นก-ผักทอง-แปม-เหือด-มะเขว่น-หมากผู้-เล็บครุฑ-สะแล-เห็ด-หวกกล้วย-มะนาวบอน-ถั่ว-ปลี-ดอกแค-โกสน-จุ่มป่า-ชีฝรั่ง-ถั่วแปบ-ด้านดอก-ครึ่ง-ส้มสุข-หัวปลี-กระเทียมพ้อคำดีเม็ย-กระชาย-ยอดมันเทศ-ปุย้า-พญาขอ-มะขาม-มะขามเปียก-ชีเหล็ก-ผักกูด-ใบมะขาม-มะขม-มะละกอ-ถั่วพู-ยอด-มะขม-ยอดดอก-บ่วงแก้ว-มะเขือ

2.2 การใช้ประโยชน์จากการบริโภคผักพื้นบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ประโยชน์จากผักพื้นบ้านโดยการบริโภคโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ โดยที่ตำลึง มีจำนวนมากที่สุด 89 คน รองลงมาคือ ชะอม 71 คน ส่วนประโยชน์ด้านอื่นๆ นั้นผักพื้นบ้านจะถูกนำมาเป็นเครื่องปรุง และเครื่องเคียงตามลำดับ

ตารางที่ 37 การใช้ประโยชน์จากผักพื้นบ้าน โดยการบริโภค โดยแยกเป็นประโยชน์ชนิดต่างๆ

ชื่อผักที่เกษตรกรตอบ	บริโภคโดยตรง	เครื่องปรุง	เครื่องเคียง	รวม
ตำลึง	89	-	-	89
ชะอม	71	-	-	71
ตะไคร้	1	26	-	27
มะเขือพวง	15	7	4	26
ข่า	-	18	-	18
ชะพลู	6	-	8	14
หนาม	9	-	1	10
ขม	9	-	-	9
เซียงดา	9	-	-	9
กูด	4	-	-	4
อื่นๆ	321	125	18	464

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถตอบคำถามข้อนี้ได้มากกว่า 1 ครั้ง

ผักอื่นๆ กูด-ขม-ตำ-ขิง-ข่า-ขมิ้น-กระเทียม-ใฝ่-สะระแหน่-กระเพรา-มะระขี้นก-โกลน-ขมิ้น-โหระพา-บักเล้า-มะกรูด-เล็บครุฑ-หัวหนม-มะระหวาน-หวาน-ปลีกล้วย-พริกขี้หนู-ดอกแค-โกสน-มะเข้วน-ผักทอง-มะขม-มะนาว-มะเขือเครือ-มะเขือแจ้-หน่อไม้-ค้อนก้อม-ขี้เหล็ก-ถั่วปรี-จันทร์-ถั่วพู-บอน-บัวบก-คาวตอง-ผักเขียว-กระชาย-แปม-ย่านาง-ส้มป่อย-หางทวย-หน่อไม้-ขอ-สะแล-เสล็ดพังพร-ขี้ขวง-โสน-หอยวกกล้วย-ห่าง-โก-กีกกล้วยน้ำว้า-เห็ด-เห็ด-หอมควน-ตะไคร้-นม-เผ็ด-ผักทอง-เตย-ไฟ-มะม่วงแก้ว-ดอกหมากผู้-มะกอก-มะขามป้อม

All rights reserved

2.3 การได้มาซึ่งผักพื้นบ้านที่นำมาบริโภค

เกษตรกรส่วนใหญ่ได้ผักพื้นบ้านมาโดยการปลูกกินเองจำนวน 144 คนคิดเป็นร้อยละ 69.90 รองลงมาคือเก็บกินจำนวน 143 คนคิดเป็นร้อยละ 69.42 และซื้อมากินเพียง 14 คนคิดเป็นร้อยละ 6.80 (จากตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 การได้มาซึ่งผักพื้นบ้านที่นำมาบริโภคของเกษตรกร

	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ปลูกกิน	144	69.90
เก็บกิน	143	69.42
ซื้อ	14	6.80

2.3. การรับประทานผักพื้นบ้านสด และการปรุงให้สุก

เกษตรกรส่วนใหญ่จะบริโภคผักที่ สด และปรุงให้สุก เป็นอัตราส่วน 5 ต่อ 10 เท่ากันกล่าวคือมีจำนวน 39 คนคิดเป็น ร้อยละ 18.93 (จากตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 อัตราส่วนการปรุงผักพื้นบ้านให้สุกแล้วจึงกินของเกษตรกร

สัดส่วนในการบริโภค 10 ส่วน แบบปรุงให้สุก ต่อแบบที่รับประทานสด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 ต่อ 9	1	0.49
3 ต่อ 7	3	1.46
4 ต่อ 6	5	2.43
5 ต่อ 5	39	18.93
6 ต่อ 4	18	8.74
7 ต่อ 3	24	11.65
8 ต่อ 2	45	21.84
9 ต่อ 1	37	17.96
10	27	13.11
ไม่บริโภค	7	3.39
รวม	206	100.00

3. เหตุผลที่เกษตรกรรับประทานผักพื้นบ้าน

ส่วนใหญ่เกษตรกรจำนวน 66 คนคิดเป็นร้อยละ 32.04 จะรับประทานผักพื้นบ้านมากขึ้น เหตุผลเพราะว่าความคุ้นเคย รองลงมาจะรับประทานผักพื้นบ้านเพื่อความประหยัดมีจำนวน 61 คนคิดเป็นร้อยละ 29.61 รับประทานผักพื้นบ้านเพราะเป็นผักที่ปลอดภัยจำนวน 33 คนคิดเป็นร้อยละ 16.02 รับประทานผักพื้นบ้านเพราะหาง่ายจำนวน 27 คนคิดเป็นร้อยละ 13.10 รับประทานผักพื้นบ้านเพราะความอร่อย จำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 4.85 รับประทานผักพื้นบ้านเพราะความปลอดภัยจากการพิษจำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 4.37 และไม่มีเกษตรกรที่คาดว่าจะรับประทานผักพื้นบ้านน้อยลงเลย (จากตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 การคาดหวังกว่าจะรับประทานผักพื้นบ้านเพิ่มมากขึ้น เพราะเหตุผลต่าง ๆ

มากขึ้น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
คุ้นเคย	66	32.04
ประหยัด	61	29.61
ปลอดภัย	33	16.02
เป็นสมุนไพร	9	4.37
หาง่าย	27	13.10
อร่อย	10	4.85
รวม	206	100.00

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. รสนิยมเรื่องผักพื้นบ้านกับเพศ

การทดสอบเรื่องรสนิยมความชอบและไม่ชอบรับประทานผักพื้นบ้านของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่แตง กับเพศของเกษตรกร โดยค่าสถิติไค - แสควร์ (χ^2) ผลปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือเกษตรกรที่มีเพศแตกต่างกันจะมีรสนิยมในการบริโภคผักพื้นบ้านที่ไม่แตกต่างกัน (จากตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 ความสัมพันธ์รสนิยม เรื่องผักกับเพศของเกษตรกร คำนวณโดยใช้ค่าสถิติไค - แสควร์ (χ^2)

รสนิยม	เพศ		รวม(%)
	ชาย	หญิง	
ชอบ	293 (43.53%)	307 (45.62%)	600 (89.15%)
ไม่ชอบ	43 (6.38%)	30 (4.47%)	73 (10.85%)
รวม	336 (49.91%)	337 (50.09%)	673 (100%)

$$\chi^2 = 2.640^{NS} \quad df = 1 \quad Sig = .398$$

NS ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความรู้เกี่ยวกับปริมาณชนิดของผักพื้นบ้านกับระดับอายุ

การทดสอบช่วงอายุของเกษตรกร กับการคาดคะเนถึงปริมาณผักพื้นบ้านที่มีอยู่ในบริเวณ
ท้องถิ่น(หมู่บ้าน)ของเกษตรกรเอง โดยค่าสถิติไค - แสควร์(χ^2) ผลปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีการคาดคะเนปริมาณของชนิดผัก
พื้นบ้านที่ไม่แตกต่างกัน (จากตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 ความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุของเกษตรกร และความรู้เกี่ยวกับชนิดของผักพื้นบ้านใน
ท้องถิ่นของตนเองมีกี่ชนิด

อายุ	ความรู้เกี่ยวกับชนิดของผักพื้นบ้าน			รวม
	<10 ชนิด	10-30 ชนิด	>30 ชนิด	
ต่ำกว่า 30 ปี	7 (3.40%)	4 (1.94%)	2 (0.97%)	13 (6.31%)
30 - 50 ปี	35 (16.99%)	58 (28.16%)	15 (7.28%)	108 (54.33%)
51 ปีขึ้นไป	30 (14.56%)	40 (19.15%)	15 (7.28%)	85 (41.26%)
รวม	72 (34.95%)	102 (49.51%)	32 (15.53%)	206 (100.00%)

$$\chi^2 = 3.372^{NS} \quad df = 4 \quad Sig = 0.582$$

NS ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การปลูกผักพื้นบ้าน ของเกษตรกรกับระยะทางจากบ้านที่อาศัย ถึงตัวเมือง เชียงใหม่

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกผักพื้นบ้านว่าปลูกหรือไม่ กับระยะห่างระหว่างบ้านและตัวเมืองเชียงใหม่ โดยค่าสถิติไค - แสควร์ (χ^2) ผลปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือเกษตรกรที่มีระยะทางของบ้านห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ต่างกัน จะมีการปลูกผักและไม่ปลูกผักพื้นบ้านที่แตกต่างกัน (จากตารางที่ 43)

ตารางที่ 43 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านไปถึงตัวเมืองเชียงใหม่ กับการที่เกษตรกรปลูกและไม่ปลูกผักพื้นบ้าน

ระหว่างระยะทางจากบ้าน ไปถึงตัวเมือง เชียงใหม่	ผลิตผักหรือไม่		รวม
	ปลูกผักพื้นบ้าน	ไม่ปลูกผักพื้นบ้าน	
น้อยกว่า หรือเท่ากับ 50 กิโลเมตร	118 (57.28%)	3 (1.46%)	121 (58.74%)
มากกว่า 50 กิโลเมตร	41 (19.90%)	44 (21.36%)	85 (41.26%)
รวม	159 (77.18%)	47 (22.82%)	206 (100.00%)

$$(\chi^2) = 68.867***$$

$$df = 1$$

$$Sig = 0.0001$$

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

4. การบริโภคผักพื้นบ้านกับระยะทางระหว่างบ้านถึงเมืองเชียงใหม่

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความชอบบริโภคผักพื้นบ้านหรือไม่ชอบบริโภคกับระยะทางระหว่างบ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่โดยค่าสถิติไคสแควร์(χ^2) ผลปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือเกษตรกรที่มีระยะของบ้านห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ต่างกัน จะมีความชอบและไม่ชอบผักพื้นบ้านที่ต่างกัน (จากตารางที่ 44)

ตารางที่ 44 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคผักพื้นบ้านหรือไม่กับระยะทางระหว่างบ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่

ระหว่างระยะทางจากบ้านไปถึงตัวเมืองเชียงใหม่	ความชอบหรือไม่ชอบบริโภคผักพื้นบ้าน		รวม
	บริโภค	ไม่บริโภค	
น้อยกว่า หรือเท่ากับ 50 กิโลเมตร	120 (58.25%)	1 (0.49%)	121 (58.74%)
มากกว่า 50 กิโลเมตร	79 (38.35%)	6 (2.91%)	85 (41.26%)
รวม	199 (96.60%)	7 (3.40%)	206 (100.00%)

$$(\chi^2) = 5.938^{**} \quad df = 1 \quad \text{Sig} = 0.015$$

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. การผลิตผักพื้นบ้านกับพื้นที่เกษตรกรอาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่อาศัยกับการที่เกษตรกรปลูกหรือไม่ปลูกผักพื้นบ้าน โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) ผลปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ เกษตรกรที่มีที่อาศัยต่างกัน จะมีการปลูกหรือไม่ปลูกผักพื้นบ้านที่แตกต่างกันด้วย (จากตารางที่ 45)

ตารางที่ 45 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่อาศัยกับการที่เกษตรกรปลูกหรือไม่ปลูกผักพื้นบ้าน

ลักษณะพื้นที่อาศัย	ผลิตผักหรือไม่ผลิตผัก		รวม
	ปลูก	ไม่ปลูก	
พื้นที่ราบ	146 (70.87%)	3 (1.46%)	149 (72.33%)
พื้นที่สูง	13 (6.31%)	44 (21.36%)	57 (27.67%)
รวม	159 (77.18%)	47 (22.28%)	206 (100%)

$$(\chi^2) = 132.322*** \quad df = 1 \quad \text{Sig} = 0.0001$$

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. การบริโภคน้ำดื่มที่บ้านกับลักษณะของพื้นที่อาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของพื้นที่อาศัยกับการที่เกษตรกรบริโภคหรือไม่บริโภคผักพื้นบ้าน โดยค่าสถิติไคแอสควร์(χ^2) ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กล่าวคือเกษตรกรที่มีลักษณะพื้นที่อาศัยต่างกัน จะมีการบริโภคหรือไม่บริโภคต่างกันด้วย (จากตารางที่ 46)

ตารางที่ 46 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของพื้นที่อาศัยกับการที่เกษตรกรบริโภคหรือไม่บริโภคผักพื้นบ้าน

บริโภคหรือไม่	ลักษณะพื้นที่อาศัย		รวม
	พื้นที่สูง	พื้นที่ราบ	
บริโภค	1 (0.49%)	148 (71.84%)	149 (72.33%)
ไม่บริโภค	6 (2.96%)	51 (24.76%)	57 (27.67%)
รวม	7 (3.40%)	199 (96.60%)	206 (100.00%)

$$(\chi^2) = 12.98***$$

$$df = 1$$

$$Sig = 0.0001$$

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

7. ความรู้เรื่องชนิดผักพื้นบ้านกับระยะทางจากบ้านไปถึงตัวเมืองเชียงใหม่

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่ กับความเกี่ยวกับชนิดของผักพื้นบ้านในท้องถิ่นโดยใช้ค่าสถิติไค - แสควร์(χ^2) ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ระยะทางของบ้านของเกษตรกรไปถึงตัวเมืองเชียงใหม่ต่างกันเกษตรกรจะมีความรู้เรื่องชนิดของผักพื้นบ้านไม่แตกต่างกัน (จากตารางที่ 47)

ตารางที่ 47 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงตัวเมืองเชียงใหม่ กับความรู้ว่าในท้องถิ่นของเกษตรกรเองมีชนิดของผักพื้นบ้านกี่ชนิด

ระหว่างระยะทางจากบ้านไป ถึงตัวเมืองเชียงใหม่	เกษตรกรมีความรู้ว่ามีผักกี่ชนิด		รวม
	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ชนิด	21 ชนิดขึ้นไป	
น้อยกว่า หรือเท่ากับ 50 กิโลเมตร	75 (36.41%)	46 (22.33%)	121 (58.74%)
มากกว่า 50 กิโลเมตร	57 (27.67%)	28 (13.59%)	85 (41.26%)
รวม	132 (64.08%)	74 (35.92%)	206 (100.00%)

$$(\chi^2) = 0.559^{NS} \quad df = 1 \quad \text{Sig} = 0.455$$

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

๖/๓๓
635.4

๐ 454 ๗

เลขหมู่.....

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

8. อายุ กับรสนิยมในการบริโภคผักพื้นบ้าน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร กับรสนิยมความชอบผักพื้นบ้าน โดยค่าสถิติไค - แสควร์ (χ^2) ผลปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรที่มีอายุต่างกันจะมีรสนิยมความชอบและไม่ชอบบริโภคผักพื้นบ้านที่แตกต่างกัน (จากตารางที่ 48)

ตารางที่ 48 ความสัมพันธ์ระหว่างรสนิยมคือความชอบ และไม่ชอบผักพื้นบ้าน กับ อายุของเกษตรกร และสมาชิกในครัวเรือน

อายุ	รสนิยม		รวม
	ชอบ	ไม่ชอบ	
ต่ำกว่า 30 ปี	159 (23.63%)	49 (7.28%)	208 (3.91%)
30 - 50 ปี	256 (38.04%)	16 (2.38%)	272 (40.42%)
51 ปีขึ้นไป	185 (27.49%)	8 (1.19%)	193 (28.68%)
รวม	600 (89.15%)	73 (10.85%)	673 (100.00%)

$$\chi^2 = 50.647^{***} \quad df = 2$$

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0001

ตารางที่ 49 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามต่าง ๆ

ลำดับ	ความสัมพันธ์ระหว่าง	ค่า χ^2	df	Sig
1	เพศของการเกษตรกับรสนิยมความชอบและไม่ชอบบริโภคผักพื้นบ้านของเกษตรกร	2.640 ^{NS}	1	0.398
2	อายุของเกษตรกรกับความรู้เกี่ยวกับจำนวนชนิดของผักพื้นบ้าน	3.372 ^{NS}	4	0.582
3	อายุของสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรกับรสนิยมในการบริโภคผักพื้นบ้าน	50.647***	2	0.0001
4	ระยะทางจากบ้านพักอาศัยถึงตัวเมืองเชียงใหม่การกับปลูกผักหรือไม่ปลูกพื้นบ้าน	68.867***	1	0.0001
5	ระยะทางจากที่พักถึงตัวเมืองเชียงใหม่กับความชอบและไม่ชอบบริโภคผักพื้นบ้านของเกษตรกร	5.938**	1	0.015
6	ระยะทางจากที่พักถึงตัวเมืองเชียงใหม่กับความรู้เรื่องผักพื้นบ้าน	0.559 ^{NS}	1	0.455
7	ลักษณะพื้นที่อยู่อาศัยกับการปลูกและไม่ปลูกผักพื้นบ้านของเกษตรกร	132.322***	1	0.0001
8	ลักษณะพื้นที่อยู่อาศัยของเกษตรกรกับความชอบและไม่ชอบรับประทานผักพื้นบ้านของเกษตรกร	12.98***	1	0.0001

ตอนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรค ในการผลิตผักพื้นบ้านของเกษตรกร

ตารางที่ 50 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตผักพื้นบ้านของเกษตรกร

ประเด็นคำถาม	คำตอบ หรือความคิดเห็น	จำนวน(คน)
1. ท่านคิดจะปลูกผักพื้นบ้านไว้เพื่อการจำหน่าย หรือบริโภคหรือไม่ เพราะเหตุใด	1. จะปลูกเพื่อบริโภคอย่างเดียว	35
	2. จะปลูกเพื่อจำหน่าย	25
	3. จะไม่ปลูกเพราะมีอยู่แล้วเป็นจำนวนมากในธรรมชาติ	2
2. ปัญหาการผลิตที่ท่านคิดว่าอาจพบเมื่อลงมือปลูกผักพื้นบ้าน	1. โรค	
	2. แมลง	10
	3. แรงงานที่จะมาช่วยดูแลแปลงผัก	10
	4. พื้นที่ในการปลูก	23
	5. ไม่สามารถจะดำเนินการได้ว่า จะคุ้มทุนหรือไม่	38
3.ปัญหาการค้าขายผักพื้นบ้านที่ท่านคาดว่าจะพบเมื่อท่านคิดจะค้าขายผักพื้นบ้าน	1. ราคาอาจจะไม่ดี	11
	1. ผักบางชนิดรสชาติไม่ดี	3

อธิบายคำตอบหรือความคิดเห็น

1. จะปลูกเพื่อบริโภคอย่างเดียว (35 คน) มีความคิดเห็นว่าปลูกเพื่อบริโภคอย่างเดียวก็เพียงพอแล้ว เพราะหากจะนำมาจำหน่ายด้วยอาจจะไม่คุ้มค่าเพราะทุกบ้านก็มีผักพื้นบ้านอยู่แล้ว เป็นจำนวนมากและไม่ทราบว่าจะต้องปลูกผักอะไรที่จะเป็นที่นิยมของลูกค้า

2. จะปลูกเพื่อจำหน่าย (25 คน) ผักพื้นบ้านยังไม่มีเกษตรกรปลูกมากนัก ดังนั้นตลาดยังต้องการกว้างและมีลูกค้าที่จะรองรับมาก ดังนั้นจึงน่าจะคุ้มทุนในการปลูกผักเพื่อจำหน่ายแต่ถ้าทราบว่าลูกค้าชอบผักอะไรแล้วจะสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นว่าจะปลูกผักอะไร

3. จะไม่ปลูกเพราะมีอยู่แล้วในธรรมชาติ

4. โรคของผักพื้นบ้านจะมีโรคไม่เหมือนกับผักเศรษฐกิจทั่วไป กรณีการปลูกน้อย การระบาดของโรคอาจไม่รุนแรงมากนักแต่หากปลูกมากการระบาดของโรครุนแรง และไม่มีสารเคมีที่จะนำมาควบคุมโรคได้ดีเหมือนกับผักอื่น ๆ

5. แมลงศัตรูพืชของผักพื้นบ้าน ผักอาจมีการรบกวนของแมลงได้ แต่ก็ไม่มากเหมือนกับผักอื่น ๆ และแมลงส่วนใหญ่เกษตรกรจะรู้จักว่าเป็นแมลงชนิดใดจนสามารถหาฆ่าแมลงมากำจัดเองได้
6. แรงงานที่มาช่วยดูแลแปลงผัก แรงงานต้องมีเวลาให้ผักพื้นบ้านมากกว่าผักประเภทอื่น เพราะยังเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ ไม่มีเทคโนโลยีการปลูกที่สมบูรณ์แบบ ไม่แน่ใจว่าจะต้องทำการปลูกอย่างไรจึงจะได้ผลดี ดังนั้นแรงงานที่จะมาดูแลผักพื้นบ้านที่ปลูกเป็นพืชแบบเศรษฐกิจต้องเป็นคนที่เอาใจใส่ และช่างสังเกตเพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาในการผลิตผักต่อไป อีกทั้งปัจจุบันแรงงานภาคการเกษตรจะหายากมากกว่าแรงงานนอกภาคเกษตร
7. พื้นที่ในการปลูกเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีพื้นที่ถือครองน้อย
8. ไม่สามารถคำนวณได้ว่าจะคุ้มทุนหรือไม่เพราะไม่ทราบราคากลางตลาด และไม่ทราบว่าจะไปจำหน่ายที่ใด
9. ราคาอาจไม่ดี ไม่มีสถิติราคาที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ (update) ถึงแม้จะมีราคาแจ้งในอินเทอร์เน็ตก็จะเป็นราคาเก่า
10. ผักบางชนิดรสชาติไม่แน่นอน เมื่อปลูกคนละพื้นที่หรือปลูกตามฤดูกาล รสชาติจะไม่เหมือนกัน